

Punt de Vista

El Punt Avui expressa la seva opinió únicament en els editorials. Els articles firmats exposen les opinions dels seus autors.

HERMES COMUNICACIONS SA

President: Joaquim Vidal i Perpinyà.
Consell d'Administració: Lúcia Vidal i Juventench (vicepresidenta), Eduard Vidal i Juventench, Esteve Colomer i Font i Joan Vall i Clara.
Consell de lectors: Feu-nos arribar les opinions, els suggeriments i les consultes que desitgeu sobre el nostre projecte editorial i els nostres productes a conselldelectors@elpuntavui.cat. Tots els contactes rebran resposta de la direcció.

Direcció Executiva: Joan Vall i Clara (conseller delegat), Xevi Xirgo (Informació General), Emili Gispert (Informació Esportiva i local), Toni Muñoz (Serveis), Josep Madrenas (Webs i Sistemes), Albert París (Comunicació), Miquel Fuentes (Administració i RH), Lluís Cama (Producció), Concepció Casals (Distribució) i Ricard Forcat.

Keep calm

Josep Maria Fonalleras

Toleràncies i noses

Per circumstàncies que ara no venen al cas, he rellegit la *Meditació ignasiana sobre la normalització lingüística* que

Modest Prats va escriure fa quasi 30 anys. Aquest opuscle, en paraules de Lluís Muntada, "va promoure un intens debat de fons i de conscienciació col·lectiva". Va ser criticat i lloat, va ser comentat i discutit. Parlava, sense pèls a la llengua, de la llengua i de la seva pervivència en un entorn hostil, tot i la presència de les lleis que la protegien en els primers anys de la democràcia. En fa trenta, i les paraules d'en Modest ressonen amb la mateixa contundència que aleshores. "Els quaranta anys de dictadura", escriu, "són tan terribles que, a hores d'ara, podem dubtar amb tota la raó del món si no ens han afectat d'una forma irreversible. Anys d'espanyolisme desaforat, en la seva versió visigòtica, imposat per uns mitjans repressius ben eficaços". I continua. Parla del substrat sentimental que la dictadura va crear per tal que tots els es-

Ja sabem del cert (si és que algú en dubtava) que tot l'entramat ordit durant la Transició tenia una frontera inexpugnable

panyols participessin d'una mateixa idea, una maniobra que la democràcia, acabada d'estrenar (com qui diu), va refermar: "Penseu, per exemple, en el dogma, reconsegat per la Constitució, de la unitat d'Espanya."

La reflexió d'en Modest no sorprèn per la seva alçada literària o per la contundència dels arguments, sinó per l'actualitat d'un text de fa tres dècades. "En la legislació -i, per tant, en la pràctica política- es va deixar intacta la concepció unitària de l'Estat: hi ha una sola Espanya, una sola nació espanyola." Les diferències, afegeix en Modest, "simplement es toleren, es consideren una nosa que s'ha de suportar". Sembla escrit ahir. Amb l'afegit que ara ja vivim en el temps en què les toleràncies i les noses han arribat al límit de la seva elasticitat. Ja sabem del cert (si és que algú en dubtava) que tot l'entramat ordit durant la Transició tenia una frontera inexpugnable, als peus de la qual tots els altres conceptes (democràcia, respecte, drets humans) queien abatuts. Aquesta és la qüestió, ras i curt.

La vinyeta

Fer

Vuits i nous

Manuel Cuyàs

'La Llumanera'

Finalment conec en persona Lluís Costa, director científic del Campus de Comunicació Cultural i Corporativa de la Universitat de Girona. El seu interès per la emigració catalana a Amèrica al segle XIX va fer que projectés atenció sobre la revista mensual *La Llumanera de Nova York*, publicada en aquella ciutat entre 1874 i 1881 íntegrament en català, tret d'alguns anuncis. Fa temps Costa m'havia escrit per preguntar-me si Artur Cuyàs, el fundador i director de la revista, era parent meu. Ho devia fer per obtenir més informacions sobre el personatge però no li'n vaig poder dir res. Ara em crida a Girona, entre altres motius, per entregar-me el llibre que va resultar de les seves investigacions: *La Llumanera de Nova York, un periòdic entre Catalunya i Amèrica*. Em porta a dinar a Can Xifra dels afores de Sant Gregori, un restaurant de cuina casolana de grans dimensions que es deu omplir de gironins els caps de setmana. Cargols "a la sal" excel·lents. M'explica que durant uns anys va ser l'arxiver municipal de Begur. Va quedar parat de la quantitat de gent vin-

“Un estudi sobre la revista en català editada a Nova York entre 1874 i 1881

guda de Cuba que volia trobar els seus orígens familiars a la població. Va descobrir que, en un moment determinat del XIX, cinc-cents dels mil habitants que Begur tenia van emigrar a Cuba. La meitat, aviat està dit. Va anar a l'illa, i hi va trobar altres punts d'interès de caràcter més general i erudit. Em dona el llibre que els conté. "Si no visqués a Girona, viuria a l'Havana." No ho havia sentit mai de ningú.

A casa, llegeixo les investigacions sobre *La Llumanera*. Des de Nova York es distribuïa a la majoria de països americans on hi havia catalans. Es veu que va ser un bon negoci. Lluís

Costa situa la revista dins el moviment de la Renaixença. Està molt ben vist: militància de la llengua, informació sobre els Jocs Florals, interès per Josep Anselm Clavé, reclamació d'una ortografia catalana... Serafi Pitarra va actuar de corresponal des de Barcelona. En tenia al Perú, Mèxic, Bogotà, San Francisco... tots catalans. L'il·lustrador era Felip Cusachs, originari de Mataró. Va aplicar a *La Llumanera* la tècnica de gravat que ell mateix utilitzava a *The Daly Graphic*, el primer periòdic il·lustrat del món. *La Llumanera* va ser el tercer. S'ha de dir que els promotors i lectors de la revista, tots benestants, eren contraris al fet que les colònies s'independitzessin d'Espanya. En Costa i jo no vam poder evitar parlar de l'actualitat catalana, és clar.

Li pregunto què és el Campus de Comunicació Cultural i Corporativa que dirigeix. Forma periodistes, però com que hi ha pocs diaris que en reclamin es tracta que els alumnes es puguin bellugar amb solvència en la gestió cultural o en l'elaboració i divulgació de novetats o notes d'interès. El periodisme, de *La Llumanera* a ara...